

Arhiepiscopia Aradului

Protopopiatul Arad

Parohia „Nașterea Sfântului Ioan Botezătorul” – Sinteia Mare (Protopopiatul Arad)

A. **ISTORICUL COMUNITĂȚII PAROHIALE.** [PREZENTARE GENERALĂ A LOCALITĂȚII D.P.D.V. GEOGRAFIC, ISTORICO-DEMOGRAFIC, ARHEOLOGIC, CULTURAL, ECONOMIC, MONUMENTUL EROILOR] Teritoriul comunei se întinde în Câmpia de Vest, la limita de est a Câmpiei Dunării de Mijloc, în vecinătatea dealurilor de vest: în nordul Câmpiei Crișurilor, între Crișul Alb și Crișul Negru la aproximativ 30 km de unirea acestora. Teritoriul este străbătut de la est la vest de pârâul Teuz, principalul afluent al Crișului Negru. Localitatea Sinteia Mare a fost atestată documentar în anul 1337, dar existența ei este mult mai veche de 700 de ani datorită apariției numelui de Sinteia alături de alte localități din zonă în anul 1364. Denumirea localității este de Sinteia (fără „Mare,”) iar populația este de religie ortodoxă. În Sinteia Mare, arheologii nu au efectuat explorări în mod special, dar acestea s-au făcut în zonele imediat învecinate fiind scoase la iveală (monede, ceramică, unelte muncă) ce atestă că omul a fost prezent pe aceste meleaguri cu mult timp înainte (200-300 de ani î.e.n.). Populația localității Sinteia Mare conform ultimului recensământ se prezintă astfel, pe culte: Ortodox – 57,22% , Greco – catolic – 32,48% , Baptist – 2,31% , Adventist de ziua a 7-a – 5,26%, Penticostal – 0,95%, Reformat – 0,79%, Romano – catolic – 0,55% .

B. **ISTORICUL BISERICII PAROHIALE.** [ISTORIA ZIDIRII EI] Biserica a fost atestată documentar în anul 1338. Lăcașul de cult era din lemn. Datorită vechimii se punea problema zidirii unei noi biserici. Până în anul 1859 credincioșii acestei parohii au fost una. A venit stăpânirea habsburgică cu promisiunea ridicării unei noi biserici cu condiția de a trece la religia Greco-catolică. Doar 24 de familii au rămas la credința ortodoxă și cu un curaj extraordinar au început ridicarea actualei biserici din cărămidă, în fața fostei biserici de lemn între anii 1898-1899 meșter fiind Stefan Barcza din Arad, arhitectul nefiind cunoscut. Oamenii de azi vorbesc cu atâta admirație de părinții lor, care „și-au vândut boul din jug și calul din ham,, numai să vadă biserica terminată. Aceste familii au

fost încurajate, îndrumate și ajutate de vrednicul notar al comunei Ioan Ardelean „notarășu bătrân,, cum îi spun oamenii de azi, el fiind sufletul acestei lucrări deosebite. Sfințirea în alb a avut loc cu mare fast la 22 decembrie 1899 de către protopopul de Chișineu Criș doctor Ioan Trăileanu, preot paroh fiind Dimitrie Mișuț. Clopotele bisericii au fost turnate în anul 1913 de către firma „Novotny,, din Timișoara, turnătorie de clasă în acea vreme. În anul 1925 au fost aduse actualele clopote de la Ghioroc. [ARHITECTURA. PLAN, DIMENSIUNI, MATERIALE DE CONSTRUCȚIE] Biserica este contruită din cărămidă. În 1998 s-a efectuat acoperirea bisericii cu tablă, 1999 restaurarea picturii de către profesorul Alexandru Munteanu din Chișineu Criș, 2001 retencuirea bisericii, 2002 s-au înlocuit stranele și scaunele din biserică, 2 mai 2004 resfințirea bisericii de către preasfințitul părinte episcop doctor Timotei Sevcicu, episcop al Aradului înconjurat de un sobor de preoți, 2007 înlocuirea pardoselii cu gresie și introducerea încălzirii centrale cu lemne, 2009 inaugurarea centrului social „ Sfântul Stelian,, , 2014 pavarea în jurul bisericii și refacerea gardului. [PICTURA] Biserica a fost pictată în anul 1950 în tempera și frescă de către pictorul Cornel Cenani din Cluj. Actul sfințirii a avut loc la 15 octombrie 1950 de către presfințitul doctor Andrei Magieru, Episcop al Aradului. Iconostasul a fost făcut în 1948 de către profesorul Aldea Victor de la Liceul Industrial din Arad, în parte sculptat și vopsit. Pictura de pe iconostas a fost executată de profesorul Iulian Toader din Arad. Sfințirea iconostasului s-a făcut la data de 21 martie 1948 de către preotul Leucean Aurel, parohul de atunci și preotul pensionar Teodor Leucuța. [ȘIRUL PREOȚILOR] 1769 - preot Florea Cucovici de origine sârbă serviciul făcându-se în limba slavă; 1869 - preot Gheorghe Cărăbașu; 1863 - preot Pavel Luca transferat de la Seleuș; 1877 - preot paroh Traian Popescu din Buteni; 1883 - preot paroh Dimitrie Mișuț din Șiclău; 1931 - preot Leucuța Teodor; 1948 - preot Leucean Aurel; 1991 - preot Dohotar Ovidiu din Arad; 1997 - preot Pavel Ioan din Șepreuș. [CÂNTĂREȚI ȘI EPITROPI DE SEAMĂ] Cântăreți de seamă: Fărcaș Simion(Ciucuru), Mălăieș Ioan, Iuhasz Ionaș, Cicar Simion, Farcaș Simion, Vidican Ioan. Epitropi de seamă: Suci Mihai, Incicaș Ioan, Ștef Ioan.

C. **CIMITIRUL** este comunal, administrat de Primărie.

D. **ACTIVITĂȚI CULTURALE ȘI FILANTROPICE ÎN TRECUT** Participarea la proiectul,, Pentru o viață mai bună prin noi înșine,, finanțat de către Alcoa Foundation USA, aplicat de Fundația Renincoor Open Hand în parteneriat cu Arhiepiscopia Aradului. În 2008 participarea la proiectul „3C. Comunitate-Comuniune-Competență,, finanțat de către Alcoa Foundation USA, aplicat de Fundația Renincoor Open Hand în parteneriat cu Arhiepiscopia Aradului, Agenția Județeană pentru ocuparea forței de muncă Arad și cu acordul Inspectoratului Școlar Județean Arad. În anul 2010 participarea la întâlnirea de prezentare a proiectului „Alege școala,, În parohia noastră funcționează și un Centru pentru tineri.Astfel că în anul 2009 împlinindu-se 110 ani de la zidirea bisericii, când s-a sărbătorit pentru prima dată hramul bisericii „Nașterea Sfântului Ioan Botezatorul,, pe data de 24 iunie, la această sărbătoare a parohiei a fost prezent și Înaltpreasfințitul Părinte Arhiepiscop Dr. Timotei Sevcicu prilej cu care s-a inaugurat „Centrul Social Sfântul Stelian,, locație în care se oferă tinerilor o alternativă a petrecerii timpului liber.În această locație se desfășoară și programul „Hristos împărtășit copiilor,,. Ca rezultat al acestui program în anul 2010 un tânăr din parohia noastră a participat la concursul de oratorie creștină „Crezul meu,, obținând locul I la faza pe protopopiat și premiul special la faza pe arhiepiscopie.Centrul nostru parohial a fost inclus în proiectul „Masa bucuriei,, în urma căruia au beneficiat de alimente 30 de familii din comunitate.

E. **PROFILUL ACTUAL AL PAROHIEI** În prezent Parohia Ortodoxă Sinteia Mare desfășoară activități de ajutorare a familiilor nevoiașe prin sprijinul credincioșilor, program religios cu ocazia Sfințelor Sărbători și întâlniri cu copii în programul „Hristos împărtășit copiilor”. În Postul Paștelui și al Crăciunului sprijinim familiile sărace cu alimente.

F. **DATELE DE CONTACT ALE PAROHIEI.** [HRAM], „Nașterea Sfântului Ioan Botezătorul”[ADRESA] Sinteia Mare, nr. 288 [OFICIUL PAROHIAL] Telefon: 0257357125

Surse bibliografice:

-Sinteia Mare Vatră Seculară-Monografie,